

Lekcja Układy sieci niskiego napięcia

Obwody instalacji elektrycznych niskiego napięcia mogą być wykonane w różnych **układach sieciowych**. Mogą się różnić one systemem ochrony przeciwporażeniowej, sposobem uziemienia obiektów oraz liczbą przewodów wiodących prąd.

Sieci uziemione prądu przemiennego mają najczęściej uziemiony punkt neutralny uzwojeń niskiego napięcia trójfazowych transformatorów obniżających, rzadziej jeden z przewodów fazowych. Uziemienie powinno być wykonane możliwie blisko źródła zasilania (zwykle to ma miejsce w stacji transformatorowej).

W **sieciach izolowanych** zasilanych z sieci wysokiego napięcia stosuje się bezpieczniki iskiernikowe włączone między punkt gwiazdowy (neutralny) transformatora i ziemię.

Rozpowszechnione układy (systemy) zasilania i rozdziału energii elektrycznej w zależności od liczby przewodów czynnych (L), neutralnych (N) i ochronnych (PE)

Sieci prądu przemiennego – układ jednofazowy	Sieci prądu stałego
2-przewodowy ($L + N$) 2-przewodowy ($L + PEN$) 3-przewodowy ($L + N + PE$)	2-przewodowy ($2 \times L$) 3-przewodowy ($2 \times L + M$) 3-przewodowy ($2 \times L + PE$)
Sieci prądu przemiennego – układ trójfazowy	
3-przewodowy ($3 \times L$) 4-przewodowy ($3 \times L + N$) 4-przewodowy ($3 \times L + PE$) 4-przewodowy ($3 \times L + PEN$) 5-przewodowy ($3 \times L + N + PE$)	

Sposób połączenia sieci z ziemią przyjęto oznaczać za pomocą 2-4 literowego kodu gdzie:

- **pierwsza litera** (**T** lub **I**) określa związek między układem sieci a ziemią,
- **druga litera** (**N** lub **T**) określa związek między częściami przewodzącymi nie pozostającymi w warunkach normalnej pracy pod napięciem a ziemią,
- **trzecia i czwarta litera** (**C** lub/ oraz **S**) określają układ przewodów neutralnych i ochronnych.

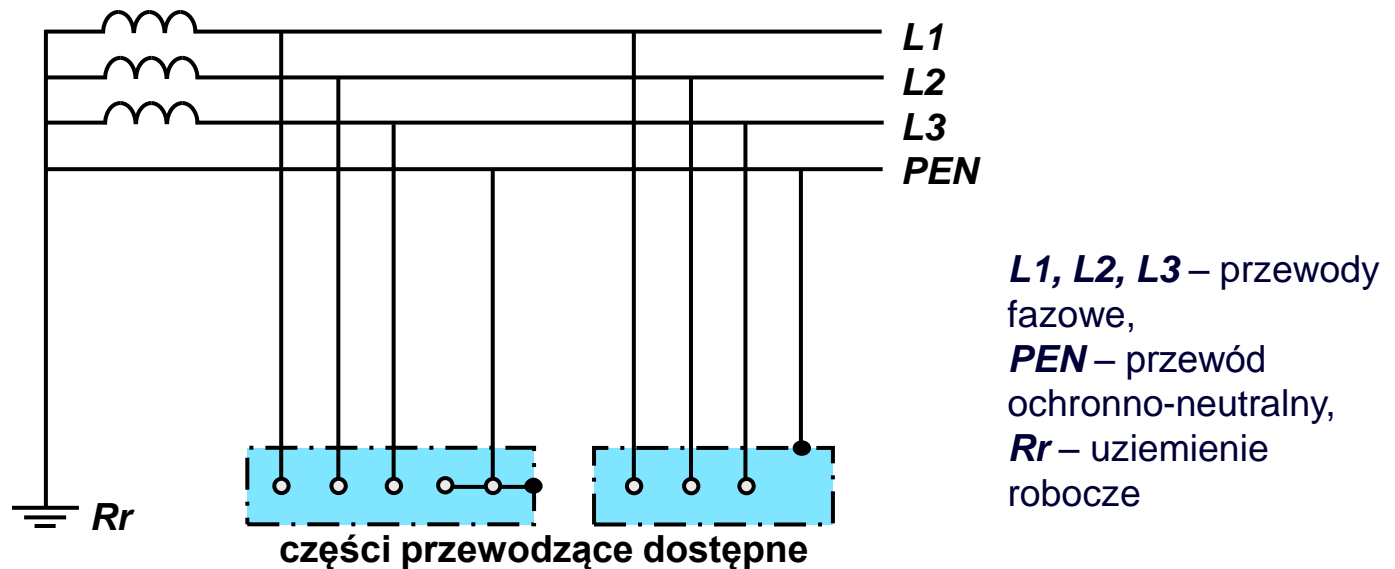
Oznaczenia liter:

- T** – ziemia,
- N** – neutralny,
- I** – izolowany,
- C** – łączony,
- S** – rozdzielony.

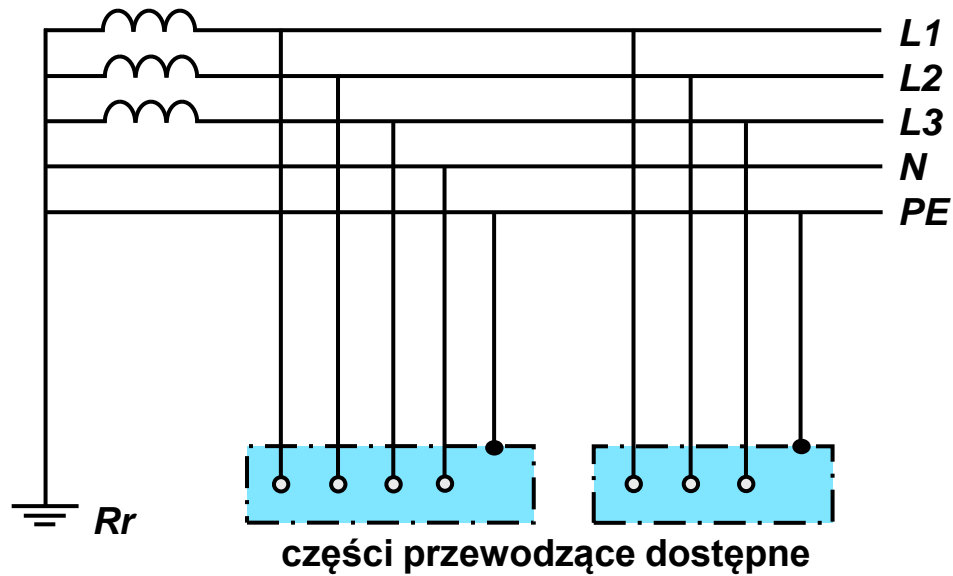
Układ sieci TN

Jest to najbardziej rozpowszechniony układ sieci w sieciach zasilających odbiorców indywidualnych. W sieci **TN** przewód neutralny jest bezpośrednio uziemiany, a części odbiorników są połączone z tym punktem:

- przewodem ochronnym **PE**, w układzie **TN-S**,
- przewodem ochronno-neutralnym **PEN** w układzie sieci **TN-C**,
- przewodem ochronnym **PE** w części układu i przewodem **PEN** w części układu (sieć **TN-C-S**).

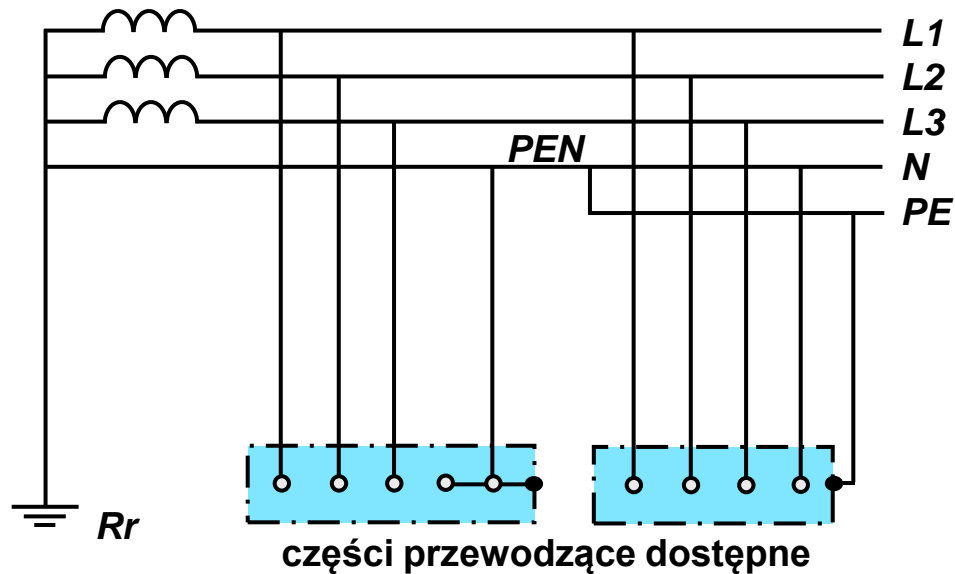

Rys.1. Układ sieci TN-C

Rys.2. Układ sieci TN-S

L1, L2, L3 – przewody fazowe,
N – przewód neutralny,
PE – przewód ochronny,
Rr – uziemienie robocze

Rys.3. Układ sieci TN-C-S

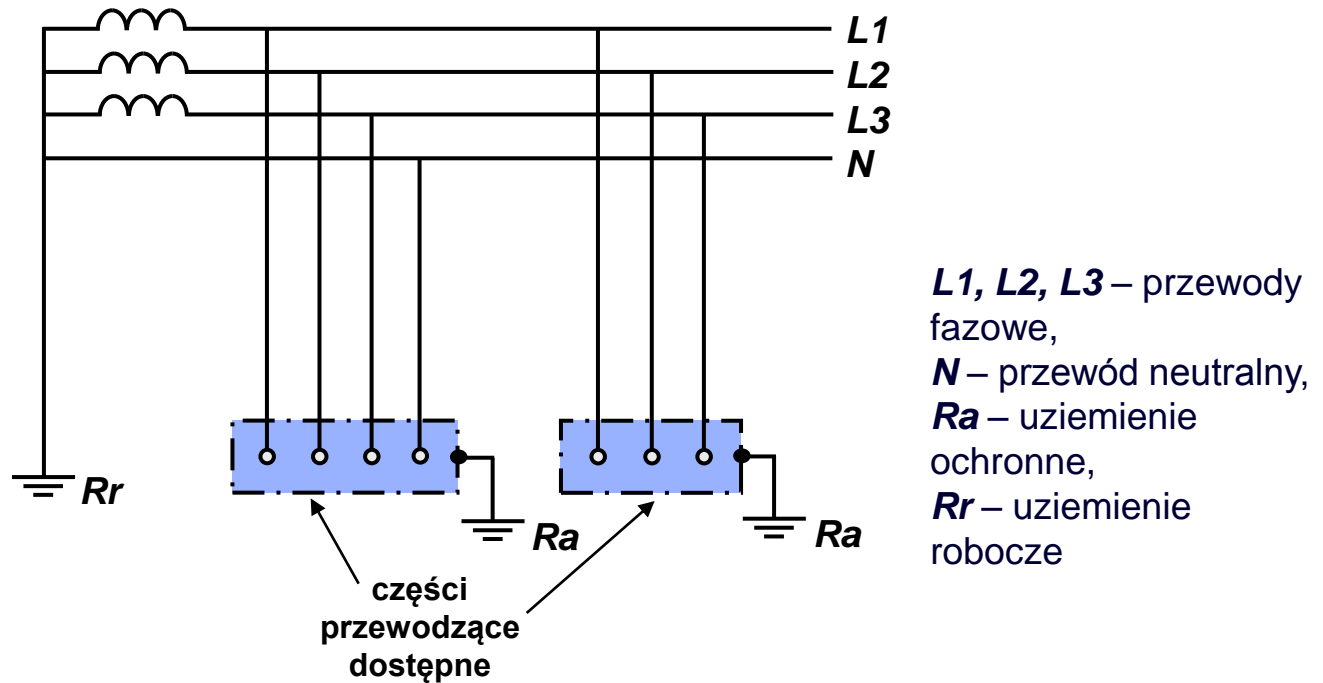
W nowych modernizowanych sieciach konieczne jest stosowanie układu **TN-S** lub **TN-C-S**. Związane jest to z normą dotyczącą bezpieczeństwa porażeniowego. W tych układach przewód ochronno-neutralny **PEN** został rozdzielony na przewód ochronny **PE** i neutralny **N**.

Eliminuje to takie zjawiska jak:

- pojawienie się napięcia fazowego na obudowach odbiorników,
- pojawienie się na przewodzie **PEN** napięcia niekorzystnego dla użytkowanych odbiorników, wywołanego przepływem przez ten przewód prądu wyrównawczego, spowodowanego zaistnieniem asymetrii prądowej w instalacji.

Układ sieci TT

W układzie sieci **TT** punkt neutralny jest bezpośrednio uziemiony, a części przewodzące dostępne odbiorników są połączone przewodami ochronnymi z uziomami, niezależnymi od uziomu roboczego.

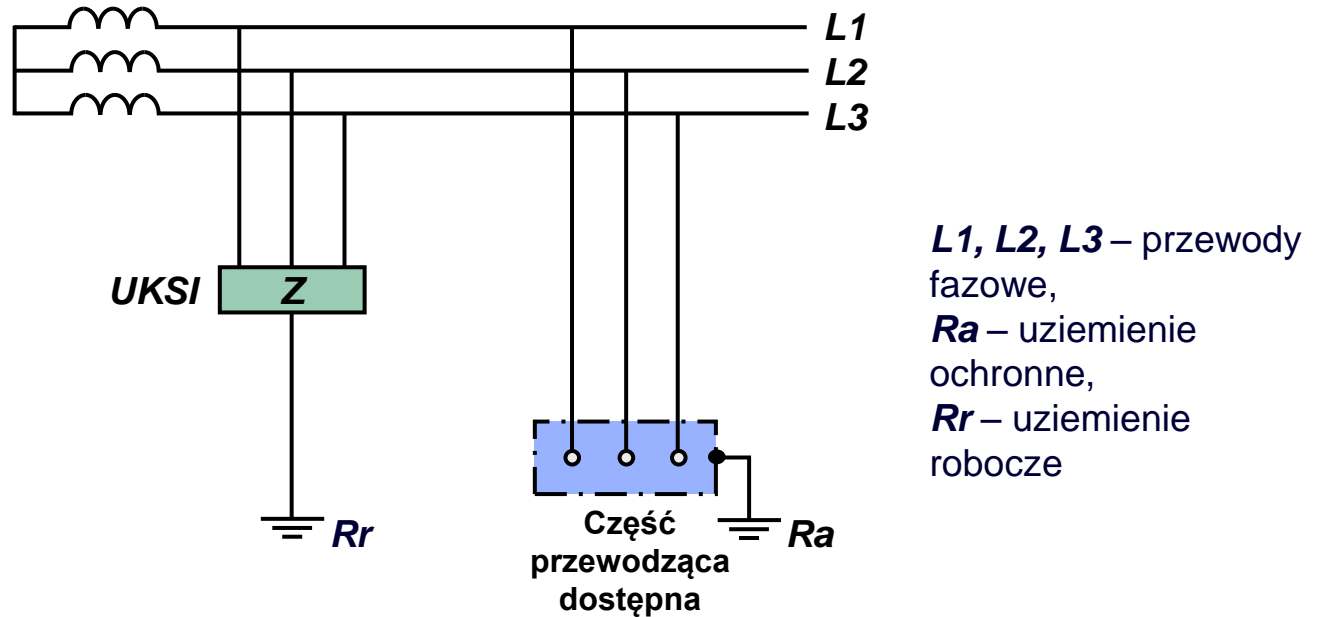

Rys.4. Układ sieci TT

Układ sieci IT

W układzie sieciowym **IT** wszystkie części będące pod napięciem są izolowane od ziemi, punkt neutralny układu sieci jest połączony z ziemią przez impedancję o dużej wartości, natomiast części przewodzące dostępne są bezpośrednio połączone z ziemią niezależnie od uziemienia punktu neutralnego sieci.

Rys.5. Układ sieci IT